

Spis treści

Wykaz skrótów	9
Podziękowania	11
WSTĘP	13
1. PROBLEMY I HIPOTEZY BADAWCZE ORAZ ZAGADNIENIA METODOLOGICZNE	21
1.1. Problemy i hipotezy badawcze	21
1.2. Zagadnienia metodologiczne	23
1.3. Porównanie wyników badań	32
2. STALKING I INNE FORMY PRZEMOCY EMOCJONALNEJ – DEFINICJE, HISTORIA, SKALA ZJAWISK	35
2.1. Stalking, mobbing, molestowanie seksualne i bullying – definicje zjawisk, ich podobieństwa i różnice	35
2.1.1. Stalking, czyli uporczywe nękanie	37
2.1.2. Mobbing	41
2.1.3. Molestowanie seksualne	46
2.1.4. Bullying, czyli mobbing rówieśniczy	48
2.1.5. Cyberprzemoc, czyli nękanie za pomocą narzędzi cyfrowych	51
2.1.6. Kradzież tożsamości jako szczególna forma cyberprzemocy	56
2.1.7. Typy przemocy emocjonalnej – próba systematyzacji	58
2.2. Przemoc emocjonalna – historia zjawiska i uwarunkowania kulturowe	62
2.3. Stalking i inne formy nękania emocjonalnego – skala zjawisk w Polsce i na świecie	70
2.3.1. Stalking	70
2.3.2. Mobbing	76
2.3.3. Molestowanie seksualne	78
2.3.4. Bullying	80
2.4. Skutki przemocy emocjonalnej, czyli o potrzebie reagowania	83

3. STALKING I INNE FORMY PRZEMOCY EMOCJONALNEJ – REGULACJE PRAWNE W PAŃSTWACH UNII EUROPEJSKIEJ ORAZ W POLSCE	85
3.1. Stalking: modele prawne w Europie i na świecie	87
3.1.1. Zachowanie sprawcy	93
3.1.2. Intencje sprawcy	94
3.1.3. Skutek działania sprawcy	95
3.1.4. Typ kwalifikowany i uprzywilejowany	96
3.2. Prawne sposoby walki ze stalkingiem w Polsce	100
3.2.1. Przedmiot ochrony	105
3.2.2. Podmiot i przedmiot czynności wykonawczej	107
3.2.3. Strona przedmiotowa	110
3.2.4. Strona podmiotowa	119
3.2.5. Typ kwalifikowany przestępstwa stalkingu	120
3.2.6. Stalking jako czyn ciągły?	121
3.2.7. Zbieg przepisów ustawy	126
3.2.8. Działania niebędące stalkingiem	132
3.3. Mobbing w prawie europejskim i polskim	133
3.4. Molestowanie seksualne w prawie obcym i polskim	144
3.5. Bullying w prawie polskim	149
3.6. Reakcja prawna na przemoc emocjonalną dziś i jutro	151
4. SPRAWCA STALKINGU I INNYCH FORM PRZEMOCY EMOCJONALNEJ	154
4.1. Typy sprawców uporczywego nękania	154
4.1.1. Stalker odrzucony	157
4.1.2. Stalker zagrożony	160
4.1.3. Poszukiwacz bliskości	163
4.1.4. Nieudolny admirator	164
4.1.5. Stalker urażony i pragnący odwetu	165
4.1.6. Stalker drapieżny	167
4.2. Sprawcy innych form przemocy emocjonalnej	171
4.2.1. Sprawcy bullyingu	171
4.2.2. Sprawcy mobbingu i molestowania seksualnego	177
4.3. Motywy i sposoby działania sprawców przemocy emocjonalnej	179
4.3.1. Motyw działania	179
4.3.2. Sposób działania sprawców	182
4.3.3. Czas trwania nękania	190
4.4. Sylwetka sprawcy i sprawczyni przemocy emocjonalnej	193

4.4.1. Płeć sprawców	193
4.4.2. Wiek sprawców	194
4.4.3. Związki sprawców	195
4.4.4. Wykształcenie i zawód sprawców	195
4.4.5. Wpływ alkoholu i substancji odurzających na zachowania sprawców	198
4.4.6. Poprzednia karalność sprawców uporczywego nękania ..	199
4.5. Sprawca nękania a choroby psychiczne i zaburzenia osobowości	201
4.5.1. Nieprawidłowe style przywiązania	203
4.5.2. Zaburzenia osobowości	206
4.5.3. Inne typy zaburzeń osobowości	213
4.5.4. Zaburzenia psychiczne	217
4.6. Stalking jako forma przemocy w bliskich związkach	218
4.7. Kobiety jako sprawczynie uporczywego nękania	224
4.7.1. Kobiety jako sprawczynie stalkingu	224
4.7.2. Dziewczęta jako sprawczynie byllyingu	228
5. OFIARA STALKINGU I INNYCH FORM PRZEMOCY EMOCJONALNEJ	231
5.1. Sylwetka ofiary przemocy emocjonalnej	231
5.1.1. Sylwetka ofiary uporczywego nękania	233
5.2. Charakterystyka ofiar innych typów przemocy emocjonalnej ...	247
5.2.1. Płeć i tożsamość płciowa ofiar przemocy emocjonalnej ..	250
5.3. Skutki przemocy emocjonalnej	252
5.3.1. Skutki uporczywego nękania	252
5.3.2. Skutki mobbingu	258
5.3.3. Skutki molestowania seksualnego	259
5.3.4. Skutki bullyingu i cyberbullyingu	259
5.4. Uporczywe nękanie znanych osób	261
5.5. Problematyka fałszywych zgłoszeń przestępstwa stalkingu	266
5.6. Podsumowanie	268
6. REAKCJA NA STALKING I INNE CZYNY O CHARAKTE- RZE PRZEMOCY EMOCJONALNEJ	269
6.1. Wsparcie ofiar przemocy	269
6.2. Reakcja na uporczywe nękanie: postawy osób pokrzywdzonych	273
6.3. Społeczne i polityczne aspekty stalkingu w Polsce, czyli o uzasad- nieniu kryminalizacji uporczywego nękania	283
6.4. Przestępstwo uporczywego nękania – interwencje terapeutyczne	291

6.5. Uporczywe nękanie – polityka karania na świecie i w Polsce . . .	297
6.6. Uporczywe nękanie – praktyka sądowego wymiaru kary w Polsce	305
6.7. Reakcja na mobbing i molestowanie seksualne	320
6.8. Reakcja na bullying i formy zapobiegania bullyingowi	330
6.9. Kryminalizacja przemocy emocjonalnej i jej granice	335
WNIOSKI KOŃCOWE	337
Bibliografia	349
Filmy	363
Akty prawne	363
Orzecznictwo	364
Strony internetowe	365
Indeks nazwisk	367
Spis tabel i wykresów	370